

Lichenologische excursie naar de fossiele duinen van Adinkerke en Ghyvelde (20/6/2020)

Verslag F. Fleurbaey en D. Dewit

De kerk van Adinkerke vormde omwille van haar veelheid aan bouwmaterialen (baksteen, zandsteen, kalksteen) een ideale afspraakplaats voor een vijftal lichenologen, die na twee maand gedwongen corona-rust terug aan de slag gingen om de fossiele duinen op de Frans-Belgische grens te verkennen.

De Cabourduinen dienden in de eerste wereldoorlog als militair hospitaal, werden tot 2002 als waterwinningsgebied gebruikt, en worden momenteel door ANB als natuureservaat beheerd. De buntgrasvegetatie met bijhorende rendiermossoorten (*Cladonia*) soorten vinden we terug in de open droge duinen. De epifyten uit het beboste deel ondergaan de invloed van de omgevende landbouw. Verschillende soorten schriftmos werden gevonden, en op een populierentak groeide klein boomzonnetje (*Athallia cerinella*). De kleine apothecia zijn geel in plaats van oranje, en de ascus bevat meer dan 8 sporen. Bij nader toezicht bleken verschillende apothecia geïnfecteerd door *Lichenodiplis lecanorae*, herkenbaar aan de tweecellige conidia.

Een vergelijkbaar beeld kregen we bij de inventarisatie van de Dunes Fossiles de Ghyvelde. De graslanden vonden we naast *Cladonia*-soorten ook leermossoorten terug: *Peltigera canescens* en *P. neckeri* terug. Bij de epifyten trokken twee soorten de aandacht. Op een oude essenstob vonden we een voor ons onbekende soort terug: groengrijs glad geareoleerd thallus met regelmatig zwarte pycnidiën. Er was een duidelijke geelverkleuring met K, geen reactie met C. Ter plekke konden we er geen naam op zetten, maar later onderzoek en navraag leidde tot de gespikkelde witkorst (*Cliostomum griffithii*), een typische kustsoort. Apothecia ontbraken, wat de herkenning bemoeilijkte. Fotomateriaal betreft dikwijls exemplaren met apothecia. Een verdere verrassing was de vondst op sleedoorn van breed takmos (*Ramalina canariensis*) die voor een zekere determinatie een klein stukje gewiekt werd. Het voorkomen van gewoon purperschaaltje (*Lecidella elaeochroma*) met bruine apothecia (niet de blinkende purperen!) was voor ons niet alledaags. Leo Spier heeft er een artikel over geschreven in 2015 (*Buxbaumiella* 103). Hij heeft er na veel opzoekwerk en raad bij de besten, waaronder Dries Van den Broeck, nog altijd geen sluitend antwoord op gevonden welke factor die kleurverandering teweeg gebracht heeft. Maar laat jullie niet van de wijs brengen en vertrouwd op de chemie om duidelijkheid te brengen (C+ oranje en K+ geel).

Foto 1 (Ronny Dingemans): *Cliostomum griffithii*:

Deelnemers:

Ronald Dingemans, Paul Geyselings, Angèle De Bruyckere, Daniel De Wit, Filip Fleurbaey